

I РЕЗИМЕ

Град Бор израђује и реализује годишње локалне акционе планове запошљавања почев од 2013.године. Евалуацијом је утврђено да су њиховом реализацијом постигнути позитивни ефекти на запошљавање.Из тог разлога се приступило изради локалног акционог плана запошљавања-ЛАПЗ-а за 2019.годину.

У припреми ЛАПЗ-а су учествовали сви релевантни актери града и то: представници Градске управе града Бора, Локални савет за запошљавање, Филијала Националне службе за запошљавање, Канцеларија за локални економски развој, представник Омладинске организације и други.

ЛАПЗ 2019.за град Бор је основни инструмент активне политике запошљавања на подручју града Бора у 2019.години и њиме се дефинишу циљеви и приоритети политике запошљавања и утврђују програми и мере који ће се реализовати како би се постигли постављени циљеви и омогућило одрживо повећање запослености.

ЛАПЗ 2019. је у складу са Националним акционим планом запошљавања за 2019. годину – НАПЗ, Стратегијом локалног одрживог развоја 2011-2021, Стратешким планом за социјалну политику града Бора 2019-2023 и другим развојним документима града.

Након анализе свеукупне ситуације у граду, дошло се до следећих закључака који су утицали на израду ЛАПЗ-а:

- У 2019.години неће бити значајнијег повећања нових радних места и поред планираног отварања новог рудника ни у руднику ни у другим областима

- Нису најављена значајнија отпуштања радника и не очекује се велики прилив вишкова запослених у овој години

- Приватни сектор је и даље неразвијен и у заостатку у односу на окружење (у укупном запошљавању учествује са свега 12 %)

- Незапосленост је и поред смањења велика (4.784 лица на евиденцији НСЗ)

- Велико учешће радног контингента становништва (30.577 лица тј. 66,7% укупног становништва града)

Полазећи од претходних закључака, ЛАПЗ 2019.предвиђа следеће приоритете:

1.Подстицање запошљавања активним мерама запошљавања и укључивање теже запошљивих лица

2.Унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал

3.Унапређење институција запошљавања

Реализација постављених приоритета ће се финансирати на следећи начин:

- Средствима из буџета Града Бора у износу од 20.000.000,00 динара

- Средствима из буџета Републике суфинансирањем појединих мера

- Средствима из буџета Републике кроз редовне јавне позиве НСЗ

- Додатним наменским средствима из буџета Града

- Донацијама и др.

У току спровођења ЛАПЗ-а вршиће се континуирано праћење реализације и према потреби предузимати одговарајуће мере да се ЛАПЗ успешно реализује.

Очекивани резултати су: смањење незапослености, повећање запослености и јачање приватног сектора.

Члан 1.

Доноси се Локални акциони план запошљавања града Бора за 2019. годину.

Члан 2.

Локални акциони план запошљавања града Бора за 2019. годину објавити у „Службеном листу града Бора“.

II РЕАЛИЗАЦИЈА ЛАПЗ ЗА 2018. ГОДИНУ

Локални план запошљавања за 2018. годину предвидео је 3 групе приоритета и то:

- 1. подстицање запошљавања активним мерама запошљавања и укључивање теже запошљивих лица
- 2. унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал и
- 3. унапређење институција запошљавања

Сагледавањем постигнутих ефеката, може се рећи да је ЛАПЗ за 2018. годину успешно реализован. Посматрано по приоритетима то изгледа овако:

1. Подстицање запошљавања активним мерама запошљавања тржишта рада

ПЛАН И РЕАЛИЗАЦИЈА ПРИОРИТЕТНИХ МЕРА ЗА 2018. ГОДИНУ				
Мера/активност	План /Реализација	Носиоци активности	Извор финансирања	Износ средстава
1. Мере које је суфинансирала и Република Србија				
1.1. Подстицај самозапошљавању	80 лица / 42 лица	ЛСЗ, Филијала НСЗ	Буџет града	4.587.000,00
			Буџет РС	3.753.000,00
1.2. Субвенције послодавцима за нова радна места	30 лица / 30 лица	ЛСЗ, Филијала НСЗ	Буџет града	2.500.000,00
			Буџет РС	2.000.000,00
1.3. Јавни радови	140 лица / 134 лица	ЛСЗ, Филијала НСЗ	Буџет града	10.000.000,00
			Буџет РС	8.181.818,00
2. Мере које је самостално финансирао град Бор				
2.1. Стручна пракса	54 лица/70 лица	ЛСЗ, Филијала НСЗ	Буџет града	10.000.000,00
2.2. Јавни радови	0 лица/43лица	ЛСЗ, Филијала НСЗ	Буџет града	2.913.000,00
УКУПНО;	304 лица/318 лица	ЛСЗ, Филијала Бор	Буџет града	30.000.000,00
			Буџет РС	13.934.818,00

- За самозапошљавање је у градском буџету за 2018. годину било предвиђено 7.500.000,00 динара. Ова мера је била суфинансирана из републичког буџета са још 6.136.363,64 динара. Планирано је да меру користи и да се самозапосли 80 лица. Обзиром да је иста мера финансирана и кроз редовни јавни позив НСЗ за самозапошљавање, ову субвенцију је искористило 42 лица. Остатак средстава у износу од 2.913.000,00 динара је преусмерен на јавне радове.

- Из средстава републичког буџета субвенцију за самозапошљавање је добило 15 лица што износи 2.720.000,00 динара. Још 4 лица је добило субвенцију за самозапошљавање из ИПА пројекта у укупном износу од 760.000,00 динара.

- За субвенцију за отварање нових радних места је из градског буџета издвојено 2.500.000,00 динара и та је мера суфинансирана из републичког буџета са још 2.000.000,00 динара. Упослено је 30 лица као што је и планирано.

- Из средстава републичког буџета субвенцијом за отварање нових радних места

упослено је 15 лица (од чега 3 особе са инвалидитетом) што износи 2.340.000,00 динара. Из ИПА пројекта финансирано је запошљавање на новоствореним радним местима за 4 лица за шта је потрошено 600.000,00 динара.

- За јавне радове је из буџета Града издвојено 10.000.000,00 динара. Мера је суфинансирана из републичког буџета са још 8.181.818,00 динара. Овим средствима је радно ангажовано 134 лица. Пренаменом неутрошених средстава за самозапошљавање на јавним радовима је радно ангажовано још 43 лица.

- Редовним јавним позивима НСЗ на јавним радовима је ангажовано 32 лица и 28 особа са инвалидитетом.

- У 2018. години град Бор је самостално финансирао стручну праксу младих образованих незапослених лица. Из градског буџета је за те сврхе издвојено 10.000.000,00 динара. Филијала НСЗ је пружала стручну и техничку подршку. У меру је било укључено 70 лица и то: са средњом стручном спремом 43 лица, са вишом

стручном спремом 5 и са високом стручном спремом 22 лица.

- Стручна пракса је финансирана и кроз редовни јавни позив НСЗ из републичког буџета. Укључено је 42 лица што укупно кошта 6.919.500,00 динара. По стручној спреми највише је било лица са високом стручном спремом и то 20, са средњом 19 и са вишом 3 лица.

- По редовном Јавном позиву је укључено 15 лица у програм стицања практичних знања и за ову меру је резервисано 3.438.675,00 динара. Од укупног броја, 9 лица је са средњом стручном спремом, 4 је неквалификованих и по 1 са вишом и високом стручном спремом.

- Организована је и обука за вез и ткање у коју је укључено укупно 18 лица о којих је 7 неквалификованих, 1 са ниском квалификацијом, 8 са средњом стручном спремом и 2 са вишом стручном спремом.

- У 2018. години је у Бору одржан један сајам за запошљавање и реализоване су и друге мере из програма НСЗ као што су: клуб за тражење посла, обуке за предузетништво, обуке за активно тражење посла, програм менторинга, мотивационе обуке итд.

2. Унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал

Настављена је реализација функционалног основног образовања у ОШ „Вук Караџић“ којим је обухваћено 45 лица.

Реализовано је и усклађивање уписне политике средњих школа са потребама послодаваца и развоја привреде и у средњим школама се реализује дуално образовање.

Стручна пракса ученика и студената је реализована у складу са плановима и програмима образовања.

Стипендира се укупно 35 стипендиста из средстава буџета града Бора.

Каријерно саветовање односно професионална оријентација одвијала се у основним и средњим школама. Посебно је била значајна активност у Техничкој школи, на Техничком факултету (преко посебног Центра за каријерно саветовање Београдског универзитета) и кроз активности Канцеларије за младе.

Град Бор је подржао одржавање **7 фестивала природних и техничких наука** у Бору на коме је приказано је око 260 различитих огледа, демонстрација, презентација из 20 научних области. Учествовало је 520 „младих научника“ (предшколаца, ученика основних и средњих школа и студената) и 150 одраслих (наставника и стручњака из других институција и организација). Око 4000 посетилаца могло је да учествује у интерактивним демонстрацијама и да решава квизове знања на 8 локација, за које су освајали пригодне награде. Фестивал је реализовало је 35 институција и организација.

Ради идентификовања и подстицања младих талената из основних и средњих школа у Бору је наставио да делује **Регионални центар за таленте**.

НСЗ је 2018. године у Бору одржала 6 обука за потенцијалне будуће предузетнике које је успешно завршило 88 незапослених лица а информативно саветодавне услуге ја користило око 300 лица.

3. Унапређење институција запошљавања

У локалној заједници града Бора делује **Бизнис инкубатор центар** који већ годинама послује пуним капацитетом односно од укупно 10 расположивих локала издато је свих 10. Од тих 10 корисника услуга Бизнис инкубатор центра 2 су започела инкубациони период у претходној 2018. години. Остали закупци су на другој, трећој или четвртој години закупа, колико и траје инкубациони период.

Бизнис инкубатор центар има мањак просторног капацитета, односно мањак локала за издавање, а присутна је велика потражња, тако да у 2019. и наредним годинама неће бити у могућности да прими нове кориснике до истека инкубационог периода постојећих корисника.

Градска управа Бор, Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места образовала је посебну **Канцеларију за локални економски развој** која се бави израдом стратешких докумената у сарадњи са стручним лицима из одређених области, учествује у изради пројеката којима се подстиче економски развој, сарађује са јавним предузећима и установама у циљу израде пројеката, сарађује са невладиним организацијама.

Канцеларија за младе града Бора активно је укључена у програм професионалне оријентације и каријерног вођења и саветовања младих, као и у праћење дела Локалног плана за младе који се односи на запошљавање младих.

Локални савет запошљавања града Бор (ЛАПЗ) је наставио интензивну активност у 2018. години и одржао је 9 седница на којима је припремао ЛАПЗ, доносио и пратио реализацију спровођења активних мера политике запошљавања утврђених у ЛАПЗ за 2018.

Пуну подршку активностима у локалној заједници дала је **филијала Националне службе за запошљавање Бор**, што је обезбедило успешну припрему и реализацију ЛАПЗ за 2018. у ситуацији недостатка кадрова у градској управи услед ограничења у пријему нових запослених.

III СТРАТЕШКА ДОКУМЕНТА ГРАДА БОРА О ПОЛИТИЦИ ЗАПОШЉАВАЊА

Полазећи од значаја решавања проблема незапослености и већег запошљавање у Бору, у важећим стратешким документима Града Бора донетих у протеклом периоду (Стратегија локалног одрживог развоја 2011-2021, Стратешки план за социјалну политику за период 2013 - 2018.) изричито је наглашен приоритет повећања запослености, а тиме и решавања низа других развојних и социјалних проблема.

Крајем 2018. усвојен је нови **Стратешки план за социјалну политику града Бора за период 2019-2023.** године који је поново изричито нагласио приоритет повећања запослености у функцији унапређења квалитета живота грађана и развоја локалне заједнице. Стратешки план је дефинисао више оперативних циљева ради реализације утврђеног приоритета повећања запослености са низом конкретних међуциљева и активности:

-Повећана запошљивост младих, старијих, жена, ОСИ, Рома, избеглица и ИРЛ лица, повратника реадмисијом, становника са села, као и осталих незапослених из рањивих група као и из групе дуготрајно незапослених

- Повезивање образовања и запошљавања

-Унапређење рада Локалног савета за запошљавање

-Развој услуга филијале НСЗ према специфичним потребама града/локалне заједнице

У току је израда новог **Локалног акционог плана за младе** за четворогодишњи период у коме ће бити сагледани актуелни проблеми запошљавања и утврђени приоритетни правци и мере за решавање незапослености младих и израда новог стратешког плана за социјалну политику.

Локални план запошљавања за 2019. годину ће конкретизовати и разрадити циљеве и приоритете из наведених докумената, као и циљеве и приоритете Националне стратегије запошљавања и Националног

плана запошљавања за 2019. годину полазећи од анализе стања на основу реалних података, и могућности економског и друштвеног развоја града и шире заједнице.

За реализацију циљева и мера предвиђених Локалним акционом планом запошљавања део средстава за подстицај запошљавања обезбеђује се у буџету Града Бора а за други део конкурише се за средства републичког буџета. Преласком на концепт тзв. програмског буџета, створили су се услови за лакше издавање и пораст средстава у овом буџетском фонду из године у годину .

IV АНАЛИЗА ЛОКАЛНЕ СИТУАЦИЈЕ И ТРЕНДОВА

1. Демографски подаци

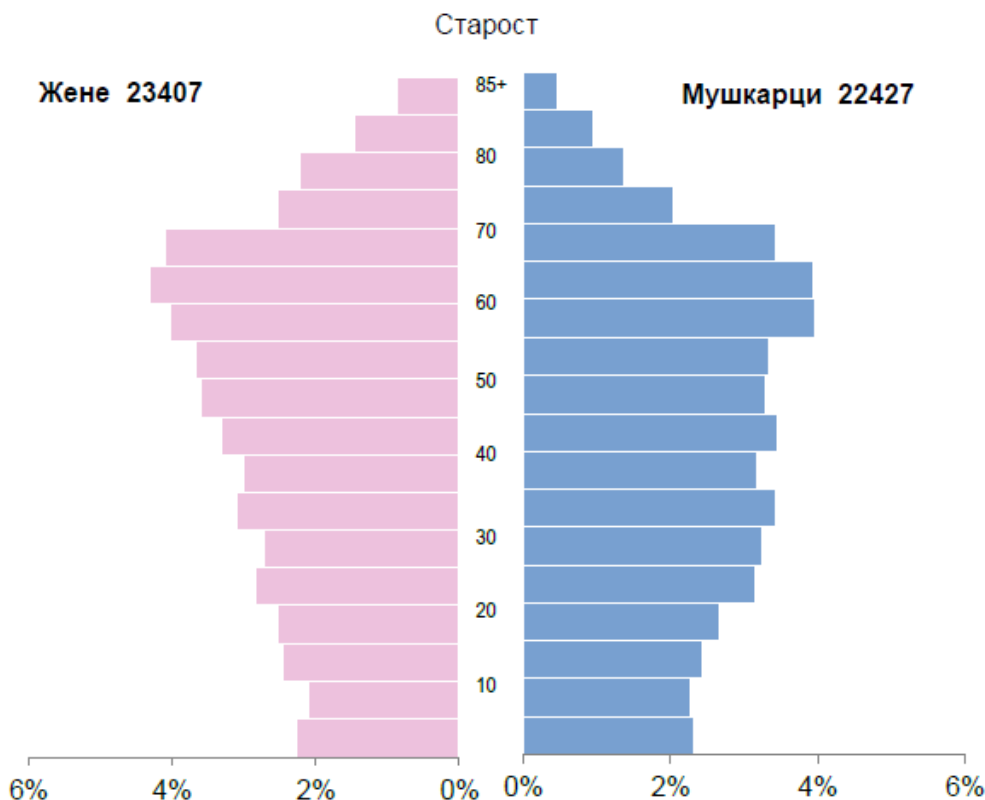
За Републику Србију је карактеристичан дугогодишњи негативан тренд природног прираштаја, интензивно демографско старење и висока просечна

старост становништва. Према класификацији Уједињених Нација у стадијуму демографске старости се налазе све популације код којих је удео лица старијих од 65 година преко 7%. Пројекције Републичког завода за статистику које су урађене за период 2011-2041 године, показују да ће се процес демографског старења наставити. Треба узети у обзир и све већи одлазак младих образованих људи из земље.

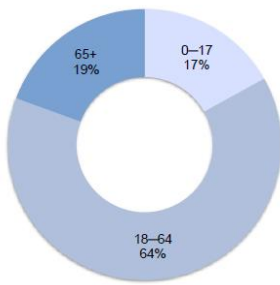
Према подацима Републичког завода за статистику Србије из 2017. године, у Бору живи 45.834 становника подељених у 14 насеља на површини од 856 км квадратних. Од тог броја становника 23.407 чине жене, а 22.427 су мушкарци. Густина насељености износи 54 становника по км² а просечна старост становника је 43 године. Стопа живорођених је 9, стопа умрлих је 16, стопа негативног природног прираштаја је - 6 што је на нивоу просека Републике Србије. Просечан број чланова домаћинства је 2,84 а то је за 0,04 % мање од републичког просека.

Становништво по петогодиштима и полу 2017.г.у Бору

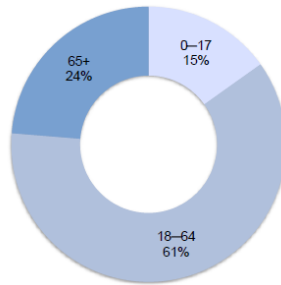
Становништво по петогодиштима и полу, 2017.

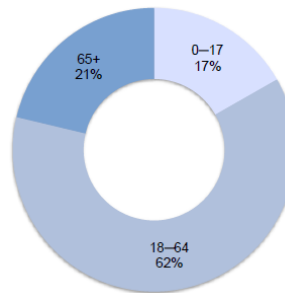
По годинама старости у укупном броју становника преовлађује старосна група од 18 до 64 године која износи 64% од укупног броја становника или 29.333 лица. То је за 1 процент изнад републичког просека, за 2 процента изнад просека региона Јужне и Источне Србије а за 3 процента изнад просека за борску област. Старосна група од 65 година па навише заузима 19 % од укупног становништва тј. 8.709 становника и мања је за 1 процент од просека Републике, за 2 процента од просека Региона и за 5 процента од борске области. Најмањи део заузимају најмлађи, старосна група од 0 до 17 година и то укупно 17 процената или 7.792 лица што је на нивоу републичког просека и просека Региона а за 2 процента већа од просека борске области.

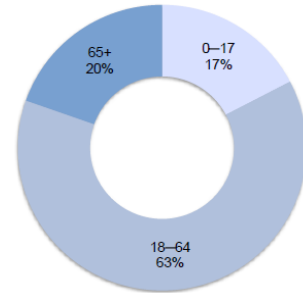
Становништво према старосним групама – Град Бор

Становништво према старосним групама – Борска област

Становништво према старосним групама – Регион јужне и источне Србије

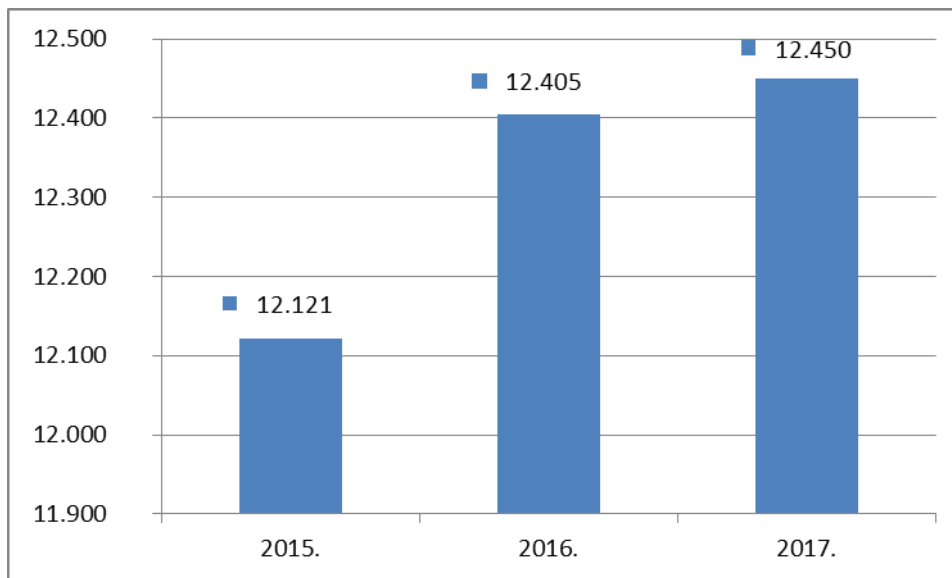
Становништво према старосним групама – Република Србија

лица. Годишњи просек по региону јужне и источне Србије 65 а борске области 64 %.

2. Анализа стања запослености и незапослености у Бору

Познати статистички подаци о запослености у Бору односе се на годишњи просек за 2017.годину. Годишњи просек запослених био је 12.450 лица, од чега је 10.820 лица запослено у правним лицима - привредна друштва, предузећа и установе, 1.501 лице су предузетници и лица која раде код њих и 129 лица су регистровани пољопривредници

Регистровани запослени 2015-2017.године

Упоредни преглед броја запослених лица по секторима је био следећи:

	2015.	2016.	2017.
		I	
1. Прерађивачка индустрија	2.331	2.658	2.366
2. Рударство	2.014	2.034	2.015
3. Здравствена и социјална заштита	1.219	1.060	1.055
4. Трговина и поправка моторних возила	1.151	1.430	1.382
5. Образовање	880	985	975
6. Државна управа и обавезно соц. осиг.	672	758	774
7. Саобраћај и складиштење	734	594	766
8. Стручне, научне и техничке делатности	436	398	452
9. Снабдевање водом, управљ. отп. водама	463	340	341
10. Административне и помоћне усл. дел.	519	330	314
11. Грађевинарство	243	305	439
12. Снабдевање електр. енергијом, гасом и паром	400	288	374
13. Услуге смештаја и исхране	276	275	280

14. Уметност, забава и рекреација	226	254	249
15. Остале услужне делатности	151	165	166
16. Финансијске делатности	34	160	160
17. Информисање и комуникације	142	133	129
18. Пољопривреда, шумарство и рибарство	61	69	60
19. Пословање некретнинама	9	24	25
Укупно запослени у правним лицима			10.820
II Предузетници и запослени код њих	1.735	1.455	1.501
III Регистровани пољопривредници		145	129

У погледу запослености доминирају два производна сектора: прерађивачка индустрија и рударство као и сектор за трговину и поправку моторних возила. У друштвеним делатностима највише упослених лица је у сектору здравствене и социјалне заштите, сектору за образовање и сектору државне управе и обавезног социјалног осигурања. До значајног повећања запослености је дошло у сектору за саобраћај, стручних, научних и техничких делатности, грађевинарства и снабдевању електричном енергијом, гасом и паром. До великог смањења је дошло код регистрованих пољопривредника

Недовољно заступљени сектори:

- услуге смештаја и исхране
- остале услужне делатности
- информисање и комуникације где је дошло до пада запослености
- пољопривреда, шумарство и рибарство итд.

Треба истаћи да од укупно запослених, предузетници упуштају тек 12 % радне снаге што довољно говори о неразвијености ове области у Бору док је нпр. у Неготину тај проценат скоро 24%, у Кладову 16,5 а у Мајданпеку око 14%.

Запошљавање је отежано и због забране пријема радника у државном сектору

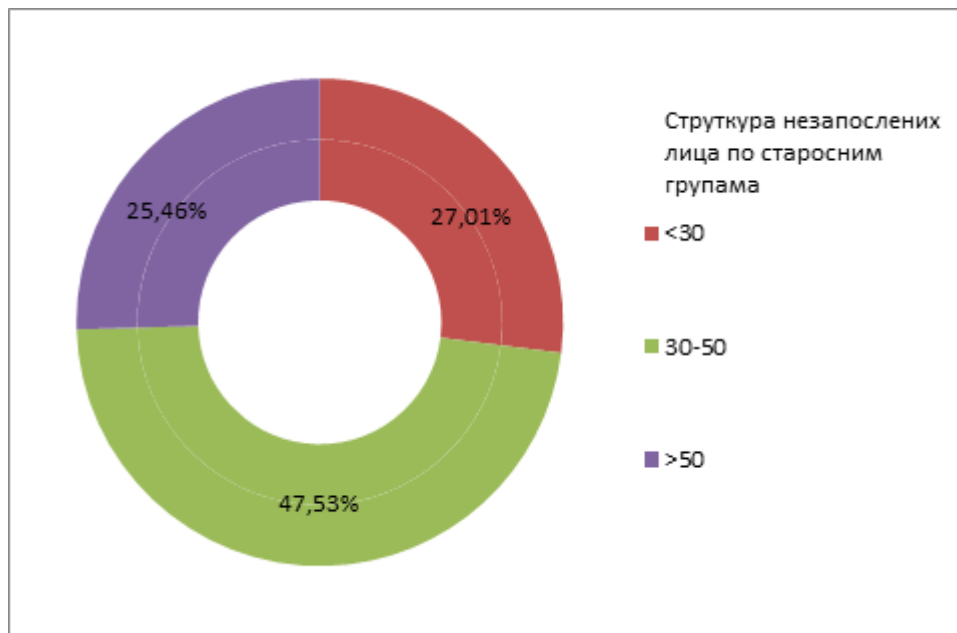
Републички завод за статистику објављује податке о регистрованој запослености према Централном регистру обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО). Развијена је методологија заснована на комбиновању података ЦРОСО и Статистичког пословног регистра (СПР). Преласком овакав извор података проширује се обухват броја запослених тако да се под појмом запослени подразумевају лица која имају формално правни уговор о запослењу, односно заснован радни однос са послодавцем на одређено или неодређено време; лица која раде ван радног односа, на основу уговора о делу или на основу уговора о привременим и повременим пословима; лица која обављају самосталне делатности или су оснивачи привредних друштава или предузетничких радњи и лица која обављају пољопривредне делатности а налазе се у евиденцији Централног регистра обавезног социјалног осигурања.

Проблем незапослености један је од кључних приоритета и он се негативно одражава на све друге сегменте друштвене заједнице и на све старосне структуре.

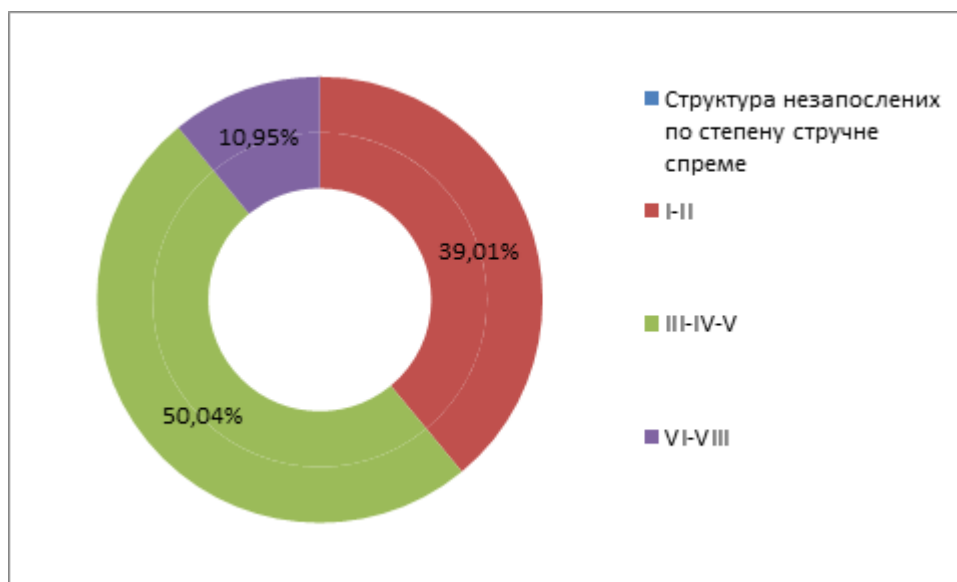
Статистички подаци на крају месеца децембра 2018. године показују да у Бору има 4.784 незапослених лица што је смањење у односу на исти период претходне године од 8,16% али је и даље веома висок степен незапослености у односу на укупан број радно способног становништва.

Од укупно незапослених 59,34% су жене или 2.839 особа.

У старосној структури највећи удео имају они незапослени који су стари између 30 и 50 година којих има 2.274 тј. 47,53%. Следе млађи од 30 година који чине 27 % или бројчано 1.292 лица. Незапослених од 50 до 65 година има 1.218 тј. 25,46%

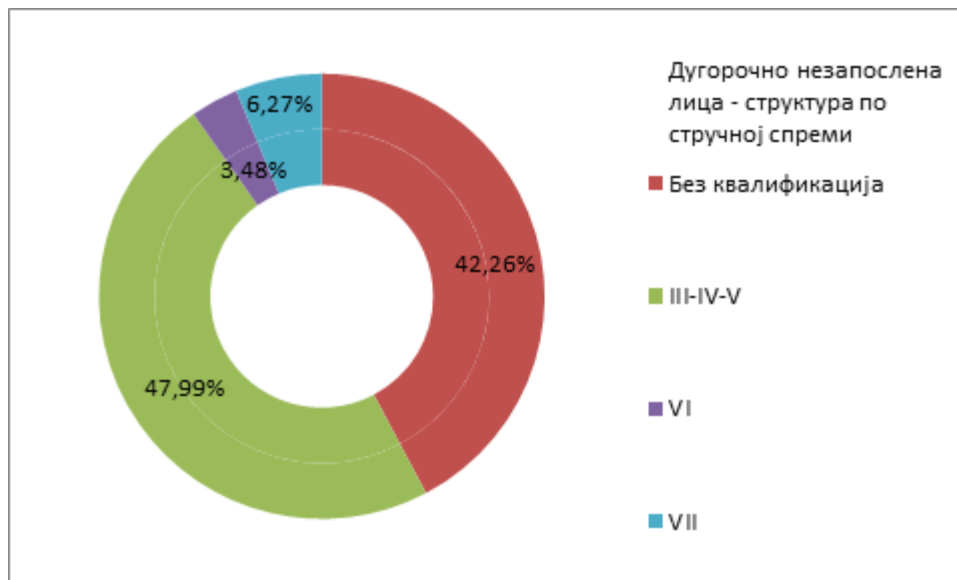
У структури незапослених према степену стручне спреме, преовлађују лица са квалификацијама од III до V степена стручне спреме којих има укупно 2.394 или 50,04%. По бројности на другом месту су лица са најнижим квалификацијама, тј. са I и II степеном којих на евиденцији НСЗ има 1.866 што је 39% од укупног броја незапослених; затим следе незапослени са VI –VIII степеном стручне спреме којих укупно има 10,96% односно 524 лица.

Посебан проблем у структури незапослених су тзв. дугорочно незапослени у које спадају они који на евиденцији незапослених чекају дуже од годину дана.

Према подацима из децембра 2018. г.у укупном броју незапослених, дугорочно незапослених лица има 3.157 тј. 66% од укупног броја незапослених.

Међу дугорочно незапосленим лицима преовлађују жене. Има их 2016 што у процентима износи 63,86; лица без квалификација има 42,25% или 1.334 лица; са III IV и V степеном стручне спреме 1.515 лица тј. 47,99%, са VI степеном 110 лица или 3,48%, са VII степеном 198 лица тј. 6,27%.

Из ових података се види да незапосленост највише угрожава жене, лица са средњом стручном спремом, лица без квалификација, лица од 30 до 50 година старости, младе до 30 година итд.

Велики проблем представљају и незапослени који су у стању изражених социјалних потреба. Број корисника социјалне помоћи преко Центра за социјални рад који су радно способни се стално повећава. Међу незапосленима је и 255 оба незапослена родитеља, 224 самохраних родитеља, 314 Рома, 311 особа које су биле технолошки вишак, 209 особа са инвалидитетом итд.

Пратећи проблем незапослености су: застарела знања због дугог чекања на посао, ниска мотивисаност за запошљавање у другом занимању, ниска мотивисаност за запошљавање у нижем степену стручне спреме, слаба територијална покретљивост незапослених лица итд.

У 2018. години Националној служби за запошљавање-филијали Бор је пријављено до краја децембра укупно 428 слободних радних места што је за 20% мање у односу на исти период претходне године када је било пријављено 515 потреба за запошљавањем. У исто време радни однос је засновало 4.467 лица што је за 17,5 % мање него претходне године кад је радни однос засновало 5.416 лица.

Разлика између пријављених потреба тј. слободних радних места код послодавца и упослених радника се појављује зато што послодавци према одредбама Закона о запошљавању (Сл.гл. 36/2009) немају обавезу да достављају Националној служби за запошљавање пријаве о слободним радним местима.

3. Анализа соцо-економске ситуације

Проблем незапослености у Бору и даље је узрокован превасходно карактером привредне структуре града (капитално интензивна рударска и металуршка производња) уз истовремено релативно споро превазилажење моноструктурног карактера привреде односно активирање других привредних области као што су туризам, пољопривреда, прерада дрвета, рециклажна индустрија, производња неметала, различитих услуга, а посебно спор развој сектора МСП. Инвестиције су претежно усмерене на носеће привредне гране рударства и металургије док су недовољне у другим привредним областима, тзв. алтернативним привредним гранама.

И поред тога, последњих година започеле су неке активности у развоју алтернативних привредних грана, као што је туризам, прерађивачке и рециклажне индустрије, пољопривреде и др.

Донети су планови генералне регулације туристичких простора Брестовачка бања- Борско језеро, планина Стол и Црни врх, чиме су створени плански услови за веће инвестирање у развој туризма на овим просторима. Донет је и план генералне регулације за генерални план Бора у коме су дефинисани простори за развој индустрије.

Веома битан за развој привреде Града Бора је и пројекат Завршетак индустријске зоне Бор, чији је предлагач Град Бор, а који се и даље налази у ужем кругу пројеката за финансирање из средстава фондова ЕУ. Завршетком овог пројекта Град ће потенцијалним инвеститорима моћи да понуди инфраструктурно опремљен простор за изградњу објеката пословне намене, чиме се отварају нове могућности за развој привреде како Бора, тако и целог региона. Самим тим отварају се нове шансе за запошљавање. Планом генералне регулације градског насеља Бор предвиђен је простор за проширење индустријске зоне.

У намери да олакша пословање предузетницима и привредним друштвима Градска управа Бор у свом Услужном центру поседује Канцеларију за пријем докумената за регистрацију предузетника. У оквиру ове Канцеларије врши се пријем захтева и дају инструкције везане за регистрацију, гашење и остале промене које се тичу привредних друштава и предузетника а које су у надлежности АПР. У граду функционише Бизнис инкубатор центар са задатком да подстиче развој предузетништва који већ годинама има капацитете за подршку само 10 малих предузетник, што је апсолутно недовољно за потребе подстицаја развоју предузетништва и МСП.

У школској 2018/2019. години се стипендира 32 студента основних академских студија и 3 студента мастер академских студија.

Започете су и бројне активности на повезивању образовних институција и тражишта рада, посебно кроз развој дуалног образовања. Средње стручне школе уводе нове смерове на захтев привреде. У оквиру Техничке школе функционише Регионални центар за континуирано образовање одраслих, који је стекао значајно искуство кроз реализацију бројних програма краткотрајних стручних обука и преквалификација. У оквиру Предузећа за радно оспособљавање и рехабилитацију инвалида

(“заштитна радионица”) реализује се радно оспособљавање, рехабилитација и запошљавање ОСИ. Више од две деценије у Бору делује и Центар за талентоване и надарене ученике а више година уназад промовишу се природне и техничке науке кроз организацију фестивала наука и другог научних манифестација.. Кроз вишегодишњу реализацију пројекта Министарстава просвете, омладине и запошљавања и ГИЗ реализује се систем каријерног вођења и саветовања, односно професионалне оријентације у који су, поред НСЗ, укључене све основне школе, Канцеларија за младе као и средње школе и факултет, предузећа и јавне установе, НВО и друге институције.

Незапосленост је изузетно значајан проблем за Град Бор чијем решавању се и у наредним годинама мора прилазити још организованije, одлучније и одговорније уз ангажовање много већих сопствених ресурса као значајној допуни мера и средства који се усмеравају са националног нивоа.

Најзначајнији пројекти који треба да убрзају решавање проблема незапослености у Бору а тиме и да допринесу бржем економском развоју и смањењу сиромаштва су:

1. Пројекти интензивнијег развоја рударства (кроз улагања страних рударских компанија), који уз развој производње и прераде бакра треба да обезбеди дугорочни стабилни развој носеће привредне гране и основ за развој мреже МСП ослоњених на производњу и прераду бакра.

2. Пројекти развоја алтернативних привредних грана, превасходно туризма, ИКТ индустрије, рециклажних индустрија, услуга, радно интензивних индустрија, пољопривреде, трговине и других области у којима је могуће отворити већи број нових радних места, посебно кроз **развој индустријске зоне и предузетништва.** Такође неопходно је активирати до сада недовољно искоришћене просторне капацитете предузећа у стечају, изграђених објеката ван функције, недовољно коришћених објеката и др. (Центроисток, Експрес, Капија Бора, Борпромет, Брестовачка бања и др.)

3. Пројекти реформе образовања, посебно дуалног образовања, који треба да омогући тешње повезивање потреба тржишта рада и исхода образовања на свим нивоима.

4. Пројекат децентрализације решавања проблема незапослености који треба да омогући веће учешће локалне заједнице његовом решавању прилагођено специфичностима, потребама и могућностима града, уз истовремено повезивање са суседним општинама. Такође и кроз развој интегрисаних услуга подстицања запошљавања и решавања проблема незапослености, формирање различитих центара за радно оспособљавање младих, професионалну оријентацију и др. Такође кроз **унапређења рада Националне службе запошљавања** кроз њену децентрализацију и прилагођавање активности локалним потребама.

V ПРИОРИТЕТИ И МЕРЕ ЗА 2019. ГОДИНУ

Град Бор је решавање проблема незапослености и веће запошљавање дефинисао као један од својих кључних приоритета, те је зато и опредељен да реализује своју посебну локалну стратегију запошљавања са нагласком на акционом плану њене имплементације. Имплементационе мере су усмерене да обезбеде повећану запошљивост кроз бољу организованост и повезаност заједничким програмима свих постојећих институција које делују на подручју запошљавања.

Приликом дефинисања приоритета и мера политике запошљавања у граду, пошло се и од основних циљева политике запошљавања на националном нивоу утврђених у Националном акционом плану запошљавања (НАПЗ) за 2019. годину, који који су усмерени на:

I Побољшање услова на тржишту рада и унапређење институција тржишта рада,

II Подстицање запошљавања и укључивања теже запошљивих лица на тржиште рада и подршку регионалној и локалној политици запошљавања,

III Унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал.

Према Националном акционом плану запошљавања у 2019. години средства буџета РС одобраваће се за суфинансирање програма или мера активне политике запошљавања у локалним заједницама, и то за:

- Програм стручне праксе

- јавне радове у које се могу укључити лица из свих категорија теже запошљивих у складу са ЈАПЗ-ом за јединице локалне самоуправе које према степену развијености утврђеним од стране Владе припадају трећој и четвртој групи развијености и за јавне радове за особе са инвалидитетому свим јединицама локалне самоуправе

- Обуку на захтев послодавца

- програм стицања практичних знања за неквалификована лица, вишкове и дугорочно незапослене

- субвенције за samozapošljavanje у делатностима у складу са потребама локалног економског развоја у ЈАПЗ-у

- субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих из једне или више категорија у складу са потребама локалног тржишта и наведених у ЈАПЗ-у.

Јединице локалне самоуправе могу у складу са потребама локалног тржишта рада планирати и друге мере активне политике запошљавања, утврдити их у ЈАПЗ-у и реализацију финансирати у целисти из средстава локалне самоуправе а НСЗ ће пружати стручну и техничку подршку

Према НАПЗ-у у 2019. години, приоритет при укључивању у мере активне политике запошљавања имају категорије теже запошљивих лица које обухватају:

- младе до 30 година старости,

- старије од 50 година,

- вишкове запослених,

- лица без квалификација и нискоквалификовани,

- особе са инвалидитетом,

- Роме,

- радно способне кориснике новчане социјалне помоћи,

- дугорочно незапослене (на евиденцији дуже од 12 месеци а посебно оне дуже од 18)

- младе у домском смештају, младе у хранитељским породицама, младе у старатељским породицама и жртве породичног насиља.

У мере треба укључити и остала теже запошљива лица као што су:

- жене,

- избегла и расељена лица,

- повратници према споразуму о реадмисији

- самохрани родитељи

- оба незапослена супружника

- родитељи деце са сметњама у развоју

- бивши извршиоци кривичних дела

ТАБЕЛА ПРИОРИТЕТА, МЕРА И АКТИВНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЛАПЗ БОР

Мера/активност	Исход/очекивани резултат	Носиоци активности	Извор финансирања
1. ПОДСТИЦАЊЕ ЗАПОШЉАВАЊА АКТИВНИМ МЕРАМА ЗАПОШЉАВАЊА И УКЉУЧИВАЊЕ ТЕЖЕ ЗАПОШЉИВИХ ЛИЦА			
1.1. Подстицати запошљавање у МСП			
1.1.1.Подстицај самозапошљавању	Око 45 лица	ЈСЗ, Филијала НСЗ КЛЕР	Буџет града и буџет РС
1.1.2.Подстицај самозапошљавању	Квота НСЗ	НСЗ	Буџет РС
1.1.3.Субвенција послодавцима за нова радна места	Квота НСЗ	НСЗ	Буџет РС
1.2. Подстицати запошљавање младих			
1.2.1.Спровођење пакета услуга НСЗ за младе	По програму НСЗ	Филијала НСЗ, ЈСЗ, Канцеларија за младе	Буџет РС
1.2.2.Стручна пракса	Око 45 лица	Филијала НСЗ, ЈСЗ, КЛЕР	Буџет града и буџет РС
1.2.3.Стручна пракса	Квота НСЗ	НСЗ	Буџет РС
1.3. Остале активне мере			
1.3.1.Јавни радови	Око 66 лица	ЈСЗ НСЗ	Буџет града
1.3.2.Јавни радови	Квота НСЗ	НСЗ	Буџет РС
1.3.3. Субвенција запошљавања ОСИ	Квота НСЗ	Филијала НСЗ	Посебан буџетски фонд РС
1.3.4. Сајам запошљавања	Организован сајам	Филијала НСЗ, ЈСЗ	Буџет РС
1.3.5.Стицање практичних знања	Квота НСЗ	Филијала НСЗ	Буџет РС
1.3.6. Друге мере из програма НСЗ	Смањење броја незапослених	Филијала НСЗ	Буџет РС
2. УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА РАДНЕ СНАГЕ И УЛАГАЊЕ У ЉУДСКИ КАПИТАЛ			
2.1. Повезивање образовања и тржишта рада			
2.1.1. Функционално основно образовање одраслих	По програму Министарства просвете	ОШ "Бук Караџић" и Филијала НСЗ	Министарство просвете НСЗ Буџет града
2.1.2. Усаглашавање уписне политике средњих школа	Школовање за тражена занимања	Школска управа, Органи управе Града, ЈСЗ, послодавци	
2.1.3. Стручна пракса ученика и студената	Већа оспособљеност за рад у струци	Школе и послодавци	
2.1.4. Стипендирање студената	Помоћ при школовању дефицитарних занимања	Комисија за спендирање, ЈСЗ	Буџет града
2.1.5. Подстицај талентованим ученицима и студентима	По програму Министратва просвете	Регионални центар за таленте Бор, ЈСЗ	Буџет града Министарства просвете и омладине
2.1.6. Подршка образовним активностима НВО у функцији	По одобреним пројектима	НВО	Буџет града, Одговарајућа

образовања и предузетничког оспособљавања			министарства, Донатори
2.2. Каријерно саветовање и вођење - Професионална Оријентација			
2.2.1. Реализација програма ПО и каталога услуга у основним школама	Урађени и реализовани програми ПО и Каталога услуга ПО у свим основним школама	Базичне основне школе	Министарство просвете, пројекат, Буџет града, Донатори
2.2.2. Развој ПО у средњим школама	Реализација програма ПО и Каталога услуга ПО у свим средњим школама	Средње школе и Канцеларија за младе,, ученичке организације	Министарство просвете, пројекат, Буџет града Донатори
2.2.3. Развој ПО на факултету	Реализација Каталога услуга ПО	Технички факултет, Канцеларија за младе, студентске организације и остале НВО	Министарство просвете, Београдски универзитет, Буџет града, Донатори
2.2.4. Фестивал природних и техничких наука и Ноћ истраживача	Подигнута мотивација ученика за области природних и техничких наука	Технички факултет, Техничка школа, ОШ 3. октобар, ДМИ Бор Остали организатори	Министарства Донаторска средства, град, средства организатора
2.3. Додатно образовање и обуке			
2.3.1. Континуирано образовање одраслих	Повећана могућност задржавања и налажења посла	Регионални центар за континуирано образовање одраслих . Техничка школа	НСЗ, послодавци, заинтересовани појединци
2.3.2. Обука за предузетништво	Боља информисаност и већа предзнања за успешнији почетак пословања заинтересованих	Филијала НСЗ, образовне и друге институције и НВО	Буџет РС, Буџет града, донације
3. УНАПРЕЂЕЊЕ ИНСТИТУЦИЈА ЗАПОШЉАВАЊА			
3.1. Јачање капацитета ЈСЗ и проширење области деловања на образовање одраслих	Развијено партнерство, оспособљени чланови, проширена област деловања на образовање одраслих	Органи Града	Буџет града, Буџет РС, ИПА и друга донаторска средства
3.2. Јачање капацитета Филијале НСЗ	Децентрализован рад НСЗ, оспособљени стручњаци	Министарство за социјалну политику и запошљавање	Буџет РС, ИПА и друга донаторска средства
3.3 Унапређење рада Бизнис инкубатор центра	Унапређен рад Бизнис инкубатор центра	Органи Града, БиЦ, Удружење предузетника	Буџет града
3.4. Развој модела интегрисаних услуга запошљавања	Развијено партнерство, развијени модели	ЈСЗ, Филијала НСЗ, Центар за социјални рад, школе	Буџет РС, Буџет града
3.5. Уграђивање и повезивање политике запошљавања са другим политикама и документима	Предуслови за ефикаснију политику запошљавања	ЈСЗ, органи Града	Буџет града, ИПА и друге донације

VI ФИНАНСИРАЊЕ ПРИОРИТЕТНИХ АКТИВНИХ МЕРА

У упутству за припрему Одлуке о буџету Града Бора за 2019. годину са пројекцијом за 2020 и 2021. годину, наводи се следеће:

Град Бор ће обављати изворне, поверене и пренесене надлежности у складу са Уставом Републике Србије и Законом о локалној самоуправи, као и другим законским и подзаконским актима којим се регулише ова област у земљи. Сходно томе, Град ће наставити са пословима вођења политике локалног економског развоја.

Поред вршења законом обавезујућих активности, Град Бор ће радити у складу са приоритетима, стратешким циљевима и програмима који су дефинисани Стратегијом одрживог развоја Бора за период од 2011 до 2021. године.

Сходно визији развоја у будућности, Град Бор је утврдио следеће приоритете, стратешке циљеве и програме у 2019. години:

- Развој привреде и запошљавање,
- Отварање новог инвестиционог циклуса,
- Развој пољопривреде и села,
- Наставак успешне и професионалне сарадње са донаторима,
- Свеобухватна социјална заштита
- Развој омладинске политике и брига о старим особама,
- Развој културе и туризма.

У буџету Града Бора за 2019. годину, кроз посебне ставке буџета за подстицај запошљавању, обезбеђено је нешто мање средстава него 2018. године али значајно више средстава у односу на претходне године.

Укупан износ планираних средстава за 2019.годину је 20.000.000,00 динара.

На основу сагледавања и анализе прикупљених података везаних за Град Бор, предложене су мере које ће се финансирати.Из средстава по ЛАПЗ-у финансираће се следеће финансијске приоритетне мере за 2019.годину:

1.Субвенција за samozapošljavanje – са намером да се ојача приватни сектор који у Бору знатно заостаје и у запошљавању учествује са свега 12 %. С обзиром да се за сада не види значајније отварање нових радних места у државном сектору, очекује се да би у будућности приватни сектор могао да креира значајно више нових радних места.Локални савет за запошљавање је одлучио да предложи улагање средстава у ову меру која ће бити суфинансирана и из републичког буџета.Одобрава се за оснивање радње, задруге или другог облика предузетништва као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос, под условом да је лице на евиденцији НСЗ, да је завршило обуку за предузетништво код НСЗ или неке друге одговарајуће институције и да није до сада користило ову меру.Поред овог вида подстицаја и мера којим НСЗ подстиче предузетништво, очекујемо да шира друштвена

заједница предузме и низ других мера како би ова мера дала очекиване резултате.

2. Јавни радови – мера која се добро показала свих претходних година.Ови радови су друштвено корисни за град и доприносе решавању неких еколошких, инфраструктурних и социјалних проблема и у складу са пројектима одобраваће се ангажовање лица из свих категорија теже запошљивих. Мера се не суфинансира из републичког буџета.Град ће самостално финансирати меру а НСЗ-Филијала Бор ће пружити стручну и техничку подршку.

3. Програм стручне праксе - подразумева стручно оспособљавање за самосталан рад у струци за које је стечено одговарајуће образовање-квалификација ради обављања приправничког стажа односно стицања услова за полагање стручног испита кад је то законом или правилником предвиђено као посебан услов за самосталан рад у струци.Програм је намењен незапосленим лицима са најмање средњим образовањем и реализује се без заснивања радног односа. Мера ће се суфинансирати из буџета Републике.

ТАБЕЛА ФИНАНСИРАЊА ПРИОРИТЕТНИХ МЕРА ЗА 2019. ГОДИНУ

Мера/активност	Исход/очекивани резултат	Носиоци активности	Извор финансирања	Износ средстава
1. Мере које ће суфинансирати и Република Србија				
1.1. Подстицај samozapošljavanja	Око 45 лица ће регистровати делатност	ЛСЗ, Филијала НСЗ, КЛЕР	Буџет града Буџет РС	5.000.000,00 + средства из буџета РС
1.2. Стручна пракса	Око 45 лица	ЛСЗ, Филијала НСЗ	Буџет града Буџет РС	5.000.000,00 + средства из буџета РС
2. Мере које ће самостално финансирати град				
2.1. Јавни радови	Око 66 лица	ЛСЗ, Филијала НСЗ	Буџет града	10.000.000,00
УКУПНО:	Око 156 лица			20.000.000,00 + Средства из буџета РС

Уколико средства за суфинансирање не буду обезбеђена по основу конкурса Министарства за рад, запошљавање и социјалну политику, биће угрошена средства обезбеђена у буџету града, уз сагледавање потреба и могућности иницирања одговарајућег ребаланса буџета односно повећања наменских средстава у буџету града.

Остале активне мере, активности у областима унапређења квалитета људских ресурса и унапређења институција запошљавања, финансираће се из средстава НСЗ, различитих ставки републичког буџета и буџета града које се односе на образовање, социјалну заштиту, активности младих, рад органа и др., из средстава донација или припадају тзв. нефинансијским мерама и активностима.

VII МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА ЛАПЗ ГРАДА БОРА ЗА 2019. ГОДИНУ

Локални акциони план запошљавања града Бора за 2019. биће реализован непосредно кроз имплементацију његових приоритета, мера и активности, преко посебних пројеката и мера и активности других сродних стратегија и планова. Реализацију Локалног акционог плана запошљавања града Бора пратиће континуирано Локални савет запошљавања, као преваходно стручно радно тело Скупштине града Бора. Обзиром на неопходност сарадње са бројним другим субјектима политике запошљавања и образовања, оријентацију на повезивање различитих сродних политика и развој тзв. интегрисаних услуга у области запошљавања, Локални савет ће у свој рад (састанке, радне групе, истраживања, иницијативе, анализе,

активности.) зависно од теме и њиховог интересовања укључивати представнике свих других субјеката. Такође ће остваривати сарадњу са осталим сличним телима града Бора (Савет за социјалну политику, за младе, социјално-економски савет и др.).

Обзиром на изражен проблем незапослености у граду и ограниченост расположивих средстава у градском буџету за подстицај запошљавања, Локални савет за запошљавање ће иницирати стално ажурирање приоритетних мера за подстицај запошљавању и повећање потребних средстава кроз одговарајуће допуне ЛАПЗ, ребалансе буџета града, повезивање и обједињавање различитих позиција градског буџета, обезбеђивање средстава преко државних субвенција, донација, ИПА и осталих програма ЕУ.

Евалуација реализације Локалног акционог плана запошљавања вршиће се континуирано. Локални савет запошљавања ће сарађивати са партнерима, посебно приликом покретања захтева за ребалансом буџета града, израде пројекта и конкурисања за средства донатора. Комплетна оцена реализације Локалног акционог плана запошљавања за 2019. биће дата у оквиру израде и доношења ЛАПЗ за 2020. годину.